

standard

ekonomik ve teknik dergi

YIL: 17 SAYI: 203 KASIM 1978

Türk Standardları Enstitüsü her türlü madde ve mamül ile, usul ve hizmetlerin millî standardlarını hazırlamak görevi ile kurulmuş, bağımsız bir kamu kurumudur. Enstitü, kuruluş kanunu ile verilmiş olan bu ana görevinin yanısıra, ülkemizde standardizasyonu yaymak, standard uygulamalarını teşvik etmek, standardların gerek üretici, gerekse tüketici halkımıza sağladığı çeşitli faydaları tanıtmayı da görev bilmektedir.

TSE'nin aylık yayın organı olan STANDARD Dergisi, yukarıda belirtilen amaçlara uygun olarak, yurt içindeki ve yurt dışındaki standardizasyona ilişkin çalışmalarını ve gelişmeleri milletimize aktarabilme görevini yüklenmiştir.

standard

ekonomik ve teknik dergi

YIL: 17 SAYI : 203 KASIM 1978

**TÜRK STANDARDLARI
ENSTİTÜSÜ ADINA**

SAHİBİ :

KUTLU TÜRKER

**SORUMLU YAZI
İŞLERİ MÜDÜRÜ :**

SELAHATTİN ERGUN

Telgraf Adresi :

STANDARD — ANKARA

Telefon :

18 02 16

Posta Kutusu :

73, Bakanlıklar - Ankara

Basıldığı Yer :

Yonca Matbaası

Ankara — 1978

**TSE OLAĞANÜSTÜ GENEL KURULU
TOPLANDI**

S. 2 - 5

TSE YÖNETİM KURULU ÜYELERİ

S. 6 - 7

**YENİ SEÇİLEN TSE HAZIRLIK
GRUPLARI BAŞKANLARI**

S. 8 - 10

**TSE HAZIRLIK GRUPLARI
OLUŞTURULDU ve ÇALIŞMALARINA
BAŞLADI**

S. 11 - 14

**31 TÜRK STANDARDI DAHA MECBURİ
YÜRÜRLÜĞE KONDU**

S. 15

**ENERJİ KABLOLARI KONUSUNDA
ULUSLARARASI STANDARDLAR**

S. 16 - 17

STANDARD DÜNYASINDAN HABERLER S. 18 - 19

**ÜLKEMİZDE STANDARDLAŞTIRMA
KONUSUNDAKİ YASALAR VE
UYGULAMALAR**

S. 20 - 22

TSE den HABERLER

TSE OLAĞANÜSTÜ GENEL KURULU TOPLANDI

Enstitümüzün Olağanüstü Genel Kurul toplantısı, 8 Kasım 1978 günü Ankara'da Enstitü Merkezinde yapılmıştır.

TSE Genel Kurulunu oluşturan, üniversiteler, bilim kuruluşları, kamu ve özel kesimlerden 200'ü aşkın temsilci hazır bulunmuştur.

Toplantıyı, Geçici Yönetim Kurulu Başkanı Kutlu Türker, bir konuşma ile açmış ve Başkanlık Divanı seçimi için verilen iki ayrı önergeyi okumuştur. Yapılan açık oylama sonucunda, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Delegesi Rüştü Özal Başkanlığa; başkan vekilliklerine ise Gençlik ve Spor Bakanlığı delegesi Nuri Kılıcı ve Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Gıda İşleri Genel Müdürü Tunay Durgun seçilmişlerdir. Divan Başkanı, Rüştü Özal'ın teşekkür konuşmasından sonra saygı duruşu yapılmış ve gündeme geçilmeden önce; Başbakan Bülent Ecevit, Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Orhan Eyyüp-

oğlu, Devlet Bakanı Ahmet Şener, Milli Savunma Bakanı Hasan Esat Işık, Yerel Yönetim Bakanı Mahmut Özdemir, Sosyal Güvenlik Bakanı Hilmi İşgüzar, Gümrük ve Tekel Bakanı Tuncay Mataracı, Bayındırlık Bakanı Şerafettin Elçi, Turizm ve Tanıtma Bakanı Alev Coşkun, Ulaştırma Bakanı Güneş Onüt ve Ankara Belediye Başkanı Ali Dinçer tarafından gönderilen Mesajlar okunmuştur.

Mesajında, «Genel Kurulun Türk Standardlar Enstitüsü'nün ülkemiz ekonomisi için son derece önemli olan işlevinin gereklerine uygun bir işleyiş düzeyine, ekonomik gelişmemizde, sanayileşmemizde yeni atılımları gerçekleştirmeye elverişli etkin bir yapıya kavuşturulabilmesine olumlu katkıları olacağına güvendiğini» belirten Başbakan Bülent Ecevit, Türk Standardları Enstitüsü'nün Yönetici ve çalışanlarına, genel kurul toplantısına katılanlara sağlık ve esenlik dileklerini bildirmiştir.

Genel Kurul Çalışmaları

Açılış töreninden sonra, Genel Kurul gündemi- ne geçilmiş ve gündemin 10. Maddesinde görüşü- lecek olan Geçici Yönetim Kurulunun 25 günlük ça-lışmaları sırasında hazırlamış oldukları, ara döneme ilişkin bütçe tasarısının ve gündemin 11. Maddesinde görüşülecek olan Personel Yönetmeliğinde zorunlu görülen değişikliğin incelenebilmesi için Sevim Akıncı Hayrettin İmamoğlu ve Cemil Koç'un seçilmesiyle üç kişilik bir komisyon oluşturulmuştur.

Daha sonra, Geçici Yönetim Kurulu Başkanı Kut- lu Türker, TSE'de bulunmalarının yasal dayanağını açıklamıştır. Geçici Yönetim Kurulu'nun Olağanüstü Genel Kurulu en kısa zamanda toplantıya çağırmak için çok yoğun çalıştığını ve Genel Kurul Delege- listesinin Danıştay Kararları gözönünde tutularak dü- zenlediğini, diğer işlemlerin ise 132 Sayılı Enstitü Kuruluş Yasası ile yürürlükteki yönetmelik hüküm- lerine uygun yapılabilmesi için özen gösterildiğini belirtmiştir.

Ayrıca görevlerini yerine getirirken kendilerini duraksamaya götüren en önemli konunun 1 Mayıs 1978'den itibaren Enstitünün yasal bir bütçesinin bu- lunmayışı olduğunu söyleyen Kutlu Türker, hizmet- lerin durdurulmasının söz konusu olmayacağı dü- şünüldüğü bu hizmetlerin gerektirdiği zorunlu har- camaların yapıldığını ve 1979 Olağan Genel Kurulu-

na kadar Yönetime yasal harcama olanağı verecek olan 1 Kasım 1978'den geçerli olmak üzere bir Ge- çici Bütçe Tasarısının hazırlanarak Genel Kurula sunulduğunu açıklamıştır.

Geçici Yönetim Kurulu hesap yönünden aklan- mış ve önerileri Genel Kurulca benimsenmiştir. He- sap dönemi olmaması nedeniyle, Denetleme Kurulu Başkanı Sadun Özdede'nin Genel Kurula Enstitü- nün sağlıklı bir çalışma ortamına girebilmesi için önerilerini sıralamasından sonra Genel Kurul De- legelerinden Prof. Dr. Necmi Tanyolaç, yönetmelik değişikliklerinin kolay değiştirilemeyecek şekilde Ge- nel Kurulca bir kurula bağlanmasını, huzur hakla- rının yanlış kullanılmamasını, Yönetim Kurulu top- lantı sayısının bir ilkeye bağlanmasını, kurulan özel komitelerin uzmanlardan oluşmasına özen gösteril- mesini istemiştir.

1 Kasım 1978 - 30 Kasım 1979 dönemi geçici büt- çe tasarısının görüşülmesi ve karara bağlanmasına ilişkin çalışan komisyonun başkanı Cemil Koç'un öne- rilerini sıralamasından sonra söz alan iki Genel Ku- rul delegesi, bazı oda üyelerinin önceki Genel Ku- rullara katıldıkları halde bu Genel Kurula çağırıl- mama nedenini sormuşlardır. Divan Başkanı Yöne- timin aralıksız ve süresiz devam etmesi gerektiğini, yıllık geliri 200.000 TL yi geçen Ticaret ve Sanayi

TSE Geçici Yönetim Kurulu Üyeleri ve Genel Kurulu Divan Başkanlığı Saygı duruşunda

Odalari ile Borsaların yasal olarak Enstitüye ödenti ödemekle yükümlü olduğunu, ancak Genel Kurul üyesi olmasının bir ölçüde bağlı olduğunu, gruplar arasında dengenin sağlanması gerektiğini, üyelik sıfatını kazanabilmesi için Yönetim Kurulunun önerisini Genel Kurulun onaması gerektiğini açıklamıştır. Aynı konuda söz alan Geçici Yönetim Kurulu üyesi Emin Dayıoğlu, 1976 Genel Kurulu'nun Danıştay Kararı ile iptal edildiğini ve bu Genel Kurul'da C grubundan 21 tane Ticaret ve Sanayi Odası ile Borsanın temsilcilerinin onayının geçtiğini ve bunların 1977 Genel Kuruluna katıldıklarını, ancak Danıştay kararının 1977 Genel Kuruldan sonra geldiğini ve 1978 yılı başında 1976 Genel Kurulu yerine yapılan Olağanüstü Genel Kurulla bu 21 Oda ve Borsanın üyeliklerinin yeniden götürüldüğünü ve onanarak üyelik kazandığını, ancak 3 Ocak 1978 tarihli Olağanüstü Genel Kurul için de Danıştay yürütmeyi durdurma kararı verdiğinden, 21 tane Ticaret ve Sanayi Odası ile birlikte, B Grubundan 10, A Grubundan da bir üyenin Genel Kurul üyelik sıfatının ortadan kalktığını bu nedenle Genel Kurula çağrılmadıklarını kasıtlı davranılmasının söz konusu olmadığını sadece yargı kararlarına uymak zorunluğunun bu durumu yarattığını söylemiştir.

Personel yönetmeliği üzerindeki değişikliklere ilişkin soruları, Geçici Yönetim Kurulu üyelerinden İsmet Öztunalı ve Emin Dayıoğlu'nun yanıtlamaların-

dan sonra yönetmelik değişiklikleri ile geçici bütçe tasarısı Genel Kurulca benimsenmiştir.

Seçimler Ve Sonuçları

Gündemin bu bölümünde Hazırlık Grupları Başkanları, Teknik Kurul Üyeleri ve Yönetim Kurulu Üyelerinin seçimleri yapılmıştır.

Seçim Sonuçları Şöyledir :

Yönetim Kurulu Asal Üyeleri :

Kutlu Türker
Turgut Alpagut
Yaşar Sönmez
Avni Başdoğan
Hayati Baygan
Ahmet E. Güven

Yönetim Kurulu Yedek Üyeleri :

Veli Aytekin
Adil Cullu
Sabahattin Alpat
Mehmet Aydın
Nazmi Akın
Zeki Yücetürk

Genel Kurul Tasnif Heyeti

K. Türker Genel Kurulu Açarken

Teknik Kurul Asal Üyeleri :

A Grubundan

Dr. Hayati Gürtan
Yücel Özel

C Grubundan

Mustafa Gürsoy
Nevzat Ergüney

Teknik Kurul Yedek Üyeleri :

A Grubundan

Prof. Dr. Hayri Erten
Prof. Dr. Zeki Tolgay

C Grubundan

Ömer Alp
Necdet Esen

Hazırlık Grupları

Elektrik
Elektronik
İnşaat
Kimya
Laboratuvar
Maden
Makine
Metalurji
Mevzuat
Mühendislik
Hizmetleri
Ormancılık - Orman
Ürünleri
Petrokimya
Petrol
Tekstil
Ziraat

Başkanları

Argun Ceyhan
Prof. Dr. Süleyman Pembeci
Ruşen Doğan
Özden Tolunay
Savaş Küçükyavuz
Turan Dünder
Macit Karabay
Erdoğan Tekin
Kutlu Türker

Dr. Turgut Artun

İsmet Öztunalı
Ayşe Ceyhan
Doğu Karaoğuz
Ferit Özgirgin
Avni Başdoğan

TSE Genel Kurulunu İzleyen Davetliler Saygı Durusunda

den HABERLER

TSE Yönetim Kurulu Üyeleri

KUTLU TÜRKER

Yönetim Kurulu Başkanı

1938 yılında Diyarbakır'ın Lice ilçesinde doğdu. 1960 yılında A.Ü. Siyasal Bilgiler Fakültesi'ni bitirerek, aynı yıl Adana Maiyet Memurluğuna atandı. 1962 - 1963 yılları arasında Türkiye ve Ortadoğu Amme idaresi Enstitüsü'nün «Kamu Yönetimi» uzmanlık programına katıldı. 1963 - 1971 yılları arasında çeşitli ilçelerde kaymakamlık yaptı. Bu arada 1969 - 1971'de ABD Syracuse Üniversitesinden «Master Of Public Administration» diploması ile Pittsburg Üniversitesinden «Institute On Development Administration» serfifikası aldı. 1971'de Dış Ekonomik İlişkiler ve Ticaret Bakanlıklarında İdari İşler Şube Müdürlüğü yaptı. 1972'de Başbakanlık Özlük ve Yazı İşleri Genel Müdür Yardımcılığına atandı. 1973 yılında Pakistan'ın Lahor kentinde düzenlenen RCD 7. Ortak Kamu Yönetimi ve İşletmecilik seminerine katıldı. 1974 yılına dek bu görevde bulunan Kutlu TÜRKER aynı yıl «Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi» üyeliğine getirildi. 7 Mart 1978 tarihinden bu yana Başbakanlık «Özlük ve Yazı İşleri» Genel Müdürlüğüdür. Kutlu TÜRKER İngilizce bilmekte olup, bekardır.

TURGUT ALPAGUT

Yönetim Kurulu Başkan Vekili

1921 yılında İstanbul'da doğdu. 1940'da Kara Harp Okulunu bitirerek Kara Kuvvetlerine Süvari Subayı olarak katıldı. 1957'de Kara Harp Akademisinden Kurmay Subay olarak mezun oldu. Ordunun çeşitli kademelerinde görev alan Turgut ALPAGUT Genel Kurmay Genel Sekreterliği ve Harp Okulu Alay Kumandanlığı yaptı. 1962 yılında, Silahlı Kuvvetlerden Kurmay Albay olarak emekli oldu. Ticaret Bakanlığı Danışmanlığı görevini yürütmekte olan Turgut ALPAGUT evlidir ve iki çocuğu vardır.

AHMET EMİN GÜVEN

Yönetim Kurulu Üyesi

1927 yılında Kayseri'de doğmuştur. İki yıl İstanbul Hukuk Fakültesi'ne devam ettikten sonra ayrılarak Kayseri-Erciyes Kayak Merkezinde Dağevi Müdürlüğü yapmıştır. 1951'de Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü emrinde, önce Karayolları Genel Müdürlüğü Ankara Merkez Laboratuvarında, sonra İ.T.Ü. Zemin Mekaniği Laboratuvarlarında Zemin Mekaniği ihtisası yapmıştır. 1953 yılı sonlarında bu resmi görevinden ayrılarak Gıda Maddeleri toptancılığı yapmaya ve Devlet taahhütleri almaya başlamıştır. Ankara Ticaret Borsası Başkanı olan Ahmet Emin GÜVEN, evlidir ve iki çocuğu vardır.

AVNİ BAŞDOĞAN

Yönetim Kurulu Üyesi

1935 yılında Kahramanmaraş'ta doğmuştur. 1953'te A.Ü. Ziraat Fakültesini bitirerek, Tarım Bakanlığı'nın taşra ve merkez örgütlerinde çeşitli görevlerde bulunmuştur. 1966'da TAPGEM (Tavukçuluk Araştırma ve Planlama Genel Merkezi) müdürlüğü yapmış ve A.Ü. Ziraat Fakültesi Zooteknik Kürsüsünde doktora çalışmalarını tamamlayarak Ziraat doktoru olmuştur. 1973-1974 yılları arasında sırayla Ziraat İşleri Genel Müdür Yardımcılığı, Bakanlık Müşavirliği, Genel Müdür Yardımcılığı ve ikinci kez Bakanlık Müşavirliği yapmıştır. 1976'da A.Ü. Ziraat Fakültesine öğretim görevlisi olarak girmiştir. 1978 Şubat ayından bu yana Gıda-Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Ziraat İşleri Genel Müdürüdür. Öğrencilik yıllarında, A.Ü. Ziraat Fakültesi Öğrenci Derneği Başkanlığı yapmış, A.Ü. Talebe Birliği ve Türkiye Milli Talebe Federasyonunda çalışmıştır. Türk Ziraat Yüksek Mühendisleri Birliği Genel Başkanlığı ve TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası Başkanlığı ve Yönetim Kurulu Üyeliklerinde bulunan Dr. Avni BAŞDOĞAN'ın tarımsal konularda onbeş eseri yayımlanmıştır. Evlidir ve bir çocuğu vardır.

YAŞAR SÖNMEZ

Yönetim Kurulu Üyesi

1937 yılında Tarsus'ta doğdu. 1964'te İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi'nin «Maliye ve İşletme» bölümünü bitirdi. 1967-1968 yıllarında Sümerbank alım-satım kuruluşunda pazarlama uzmanı olarak çalıştı. Aynı yıllarda I.B.M. elektronik hesap makineleri programcılık kursunu bitirerek sertifika aldı. 6 Haziran 1968'den bu yana Tarsus Ticaret Borsası Genel Yazmanı olan Yaşar SÖNMEZ evlidir ve iki çocuğu vardır.

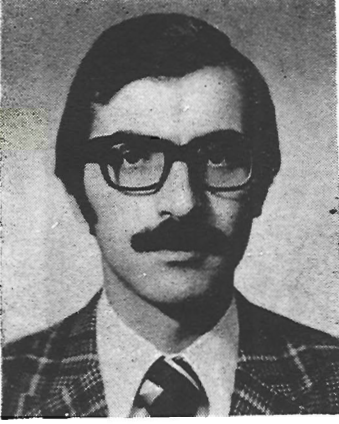

REMZİ HAYATİ BAYGAN

Yönetim Kurulu Üyesi

1933 yılında İstanbul'da doğmuştur. İstanbul Teknik Üniversitesi Makine Fakültesi'nden 1957 de mezun olmuş ve Karayolları Genel Müdürlüğü'nde sırayla Ankara Makina Şantiye Şefi (1957 - 1959), 6. Bölge Kayseri Merkez Atelye Şefi (1959 - 1960), 12. Bölge Erzurum Bölge Makina Şefi (1960 - 1962), 4. Bölge Ankara Bölge Makina Şefi, Genel Müdürlük Makina Fen Heyeti Müdürlüğü İşletmeler Şefi ve 8. Bölge Elazığ Bölge Müdürlüğü görevlerinde bulunmuştur. Haziran 1978'den bu yana Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Sanayi Genel Müdürü olan Remzi Hayati BAYGAN, evlidir ve 2 çocuğu vardır.

Yeni Seçilen TSE Hazırlık Grupları Başkanları

RUŞEN DOĞAN

İnşaat Hazırlık Grubu Başkanı

1930 yılında Ankara'da doğmuştur. İnşaat Yüksek Mühendisi olan Ruşen Doğan, DSİ Işık G sedde ve sanai yapılar ve Nazilli ovası sulaması, Etibank Genel Müdürlük Binası proje ve yapımı, Sümerbank Aydın, Nazilli, Antalya Tekstil Fabrikaları Betonarme projeleri, MKE Kırıkkale Barut ve Mermi S. Fabrikaları proje ve yapımı, MSB İnşaat Dairesi ve 7. Kor. Röle Merkezleri ve KTÜ yapımında çalışmış

KUTLU TÜRKER

Mevzuat Hazırlık Grubu Başkanı

Aynı zamanda TSE Yönetim Kurulu Başkanı olan Kutlu Türker'in özgeçmişi bundan önceki sayfalarda verilmiştir.

AVNİ BAŞDOĞAN

Ziraat Hazırlık Grubu Başkanı

Aynı zamanda TSE Yönetim Kurulu Üyesi olan Avni Başdoğan'ın özgeçmişi bundan önceki sayfalarda verilmiştir.

SAVAŞ KÜÇÜKYAVUZ

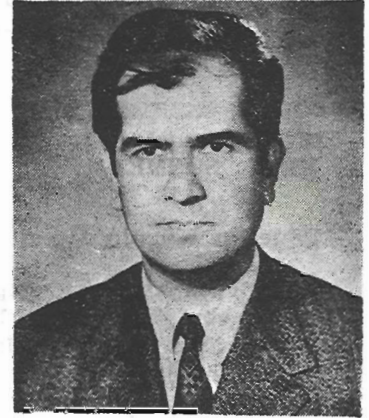
Laboratuvar Hazırlık Grubu Başkanı

1945 yılında Ankara'da doğan Küçükyavuz, 1968 yılında A.Ü. Fen Fakültesi Kimya Mühendisliği Bölümünü bitirmiş, doktorasını O.D.T.Ü. Kimya Bölümünde yapmıştır. 1968 yılında A.Ü. Fen Fakültesinde Fizikokimya asistanlığı yapmış, 1969-1975 de T.Ü.B.İ.T.A.K. Polimer Araştırma Ünitesinde araştırmacı ve uzman olarak çalışmıştır. 1973-1974 de ABD'de Akron Üniversitesi Polimer Bölümünde «Blok Kopolimerler» konusunda araştırmalar yapan Küçükyavuz, Ortadoğu Teknik Üniversitesinde öğretim üyesi olarak çalışmaktadır.

ve DSİ Araştırma ve Geliştirme Dairesi Beton-Malzeme Laboratuvarında araştırmalar yapmıştır.

1973-1974 yılında ADMM Akademisi İnşaat Bölümünde öğretim görevi yapan Doğan, daha sonra TSE İnşaat Hazırlık Grubunda çeşitli konularda teknik raportör olarak çalışmıştır. DSİ Araştırma ve Geliştirme Dairesi Beton-Malzeme Laboratuvarları Fen Heyeti Müdürlüğü görevini yürüten Ruşen Doğan İngilizce bilmekte olup, beton konusunda yayımlanmış on araştırması vardır.

MACİT KARABAY

Makina Hazırlık Grubu Başkanı

1931 yılında İstanbul'da doğmuştur. 1952 yılında Erkek Teknik Yüksek Öğretmen Okulunu bitirerek, 1 yıl Sanat Enstitüsünde öğretmenlik yapmıştır. ABD Wisconsin Üniversitesinde Makina Yüksek Mühendislik eğitimini tamamlamıştır. Erkek Teknik Yüksek Öğretmen Okulunda, Elazığ DMMA ve Kara Harb Okulunda öğretim üyesi yapan Karabay, halen ODTÜ Makina Mühendisliği bölümünde Yardımcı Profesör ünvanı ile İmalat, Kalite, Kontrol, Fabrika Organizasyonu dersleri vermektedir.

ERDOĞAN TEKİN

Metalurji Hazırlık Grubu Başkanı

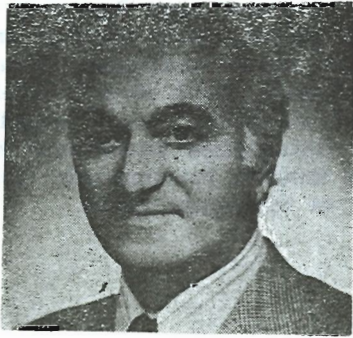
1938 yılında Salihli'de doğan Erdoğan Tekin, 1964 yılında Leeds Üniversitesini Metalurjist olarak bitirmiştir. ODTÜ Metalurji Mühendisliği Bölümünde öğretim üyesi olarak çalışmaktadır.

ÖZDEN TOLUNAY

Kimya Hazırlık Grubu Başkanı

1934 yılında İstanbul'da doğmuştur. 1967'de Ankara Üniversitesi Fen Fakültesini Kimya Yüksek Mühendisi olarak bitirmiştir. 1969 yılında Fransa Montpellier'de «Centre International de Hautes e' tudes agromomeques Me'diterane'ennes» iktisadi planlama konusunda Master düzeyinde eğitim yapmıştır. 1967 - 1978 yılları arasında ADMM Akademi ve Yüksek Okulu Bölümünde Metalurji dersi öğretim görevlisi olarak çalışmıştır. 1974 yılından bu yana TSE Kimya Hazırlık Grubunda üye ve başkan yardımcılığı görevlerinde bulunan Tolunay, Devlet Planlama Teşkilatı, İktisadi Planlama Dairesi Sektör Programları Şube Müdürlüğü görevini yürütmekte olup Fransızca bilmektedir.

Prof. Dr. KENAN BAKİN

Elektronik Hazırlık Grubu Başkanı

1949'da Zürih Üniversitesi (ETETA) Elektronik Yüksek Mühendisi olarak bitirdi. Doktorasını Ankara Fen Fakültesinde, Doktora üstü çalışmasını Almanya'da yaptı ve Amerika'da Virginia Mühendislik Kolejinde profesörlüğe yükselmiştir. Harb Okulu Mühendislik Akademisi Öğretim görevlisi olan BAKİN, İngilizce, Fransızca ve Almanca dillerini bilmektedir.

Dr. TURGUT ARTUN

**Mühendislik Hizmetleri
Hazırlık Grubu Başkanı**

1929 yılında Bursa'da doğmuştur. İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi Kimya Bölümünü 1950 yılında, doktora çalışmasını 1952 yılında bitirmiştir. 1958-1959 yıllarında Fransa'da Saclay ve Fontenay — anx — Rocas Nükleer Araştırma Merkezinde Genel Spektrografi, Röntgen Diffraksiyon ve Röntgen Spektrografisi konularında çalışmıştır. Yurda döndükten sonra M.T.A. Enstitüsünde Röntgen Diffraksiyon ve Spektrografi Laboratuvarlarını kurarak, burada 1970 yılına kadar şeflik yapmıştır. 1970 yılında çalışma Bakanlığı bünyesinde Birleşmiş Milletlerle ortaklaşa kurulan İşçi sağlığı ve güvenliği merkezine geçmiştir ve halen bu merkezde (İŞGÜN) Hijyen Bölümü Şefi olarak görev yapmaktadır. 1971 yılında Danimarka Devlet Hijyen Laboratuvarlarında çalışan Artun, 1962 yılından beri Hacettepe Üniversitesinde Denel Fizik dersleri vermekte, İngilizce ve Fransızca bilmektedir.

AYŞE CEYHAN

Petrokimya Hazırlık Grubu Başkanı

1942 yılında Çatalca'da doğmuştur. 1963 te Orta Doğu Teknik Üniversitesi Kimya Mühendisliği Bölümünü bitirmiş ve Yüksek Lisansını (MS) Manchester Üniversitesinin Polimer Teknolojisi Bölümünden almıştır. Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığında, Petkim Petrokimya A.Ş. de çalışmıştır. 1968 de IBM 1130 Nortran IV Kursundan sertifika aldıktan sonra Devlet Planlama Teşkilatına uzman olarak girmiştir. III. ve IV. Beş Yıllık Kalkınma Planları ve yıllık programlarının hazırlanmasında çalışmış ve 1970 - 1976 yılları arasında TSE Petrokimya Hazırlık Grubu Başkanlığı yapmıştır. DPT İktisadi Planlama Dairesinde Petrokimya, kağıt, petrol ürünleri uzmanı olarak çalışmakta olan Ayşe Ceyhan, İngilizce bilmektedir. Çeşitli dergilerde yayımlanmış yayınları vardır.

TURAN DÜNDAR

Maden Hazırlık Grubu Başkanı

1935 yılında Sarıkamış'ta doğmuş, 1958 yılında Zonguldak Maden Teknik Okulunu bitirmiştir. 1968 yılında ABD Wisconsin Üniversitesinde MS derecesini almıştır. 1975 yılına kadar Zonguldak Ereğli Kömür İşletmesinde; 1978 yılına kadar da Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumunda çalışmıştır. Halen Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığında Teknik Danışman olarak çalışan DüNDAR, İngilizce bilmektedir.

DOĞU KARAOĞUZ

Petrol Hazırlık Grubu Başkanı

1941 yılında Zonguldak'ta doğan Karaoğuz, 1964 yılında İ.T.Ü. Maden Fakültesi Petrol Bölümünü bitirmiştir. 1965-1967 yıllarında TPAO Batman Bölge Müdürlüğünde Sondaj ve Rezervuar Mühendisi olarak çalışmış 1967-1969 yılları arasında Tulsa Üniversitesinde MS öğrenimi yapmıştır. 1971 yılında TPAO Genel Müdürlüğü Üretim Grubu Başkanlığında Rezervuar Mühendisi olarak görev yapan Karaoğuz, bu grupta Rezervuar Müdürü olarak çalışmaktadır. İngilizce bilen Karaoğuz'un çeşitli dergilerde yayımlanmış makaleleri ve bir çevirisi vardır.

ARGUN CEYHAN

Elektrik Hazırlık Grubu Başkanı

1937 yılında İstanbul'da doğmuştur. İstanbul Teknik Üniversitesi Elektrik Fakültesini bitirerek Elektrik Yüksek Mühendisi olmuştur. İngiltere'de Elektromekanik imalat sanayinde çalışmış, daha sonra yurda dönerek Etibank Enerji Grubunda ve TEK (Türkiye Elektrik Kurumu) nda Sistem Planlama Müdürlüğü yapmıştır. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Planlama ve Koordinasyon Dairesi Danışma Kurulu Başkanı olan Argun Ceyhan, 1972 yılından bu yana standard çalışmalarına katılmış ve bir çok standardın hazırlanmasında raporörlük yapmıştır. İngilizce ve Fransızca bilmektedir.

FERİT ÖZGİRGİN

Tekstil Hazırlık Grubu Başkanı

1963 de Krefeld Tekstil Mühendisliği Okulunu Tekstil Mühendisi Kimyager Kolorist olarak bitirdi. 1949 yılına kadar Sümerbank Ereğli Fabrikasında Boya-Terbiye Şubesi Kimyageri, Boya-Apre Şefi, 1949-1956 yılları arasında Nazilli Basma Fabrikası Teknik Müdürü Muavini, Malatya Müessesesi Müdürü olarak, 1960 dan sonra Sümerbank Genel Müdürlüğünde Müşavir, Teknik Müfettiş olarak çalıştı. 1963 den bu yana Pamuklu Sanayii Müdürlüğü yapan Özgirgin, 1965 den beri TSE Tekstil Hazırlık Grubunda üye ve başkan, ayrıca I. beş yıllık plan kimya sektörü boya ve deri boya yardımcı madde komisyon raporu ile IV. ve V. Yıllık plan pamuklu sanayi raporunun hazırlanmasında Başkan olarak çalışmıştır. İngilizce, Almanca, Fransızca bilmektedir ve çeşitli dergilerde yayımlanmış yazıları bulunmaktadır.

İSMET ÖZTUNALI

Ormancılık - Orman Ürünleri Hazırlık Grubu Başkanı

1930 yılında Rahova'da doğan Öztunalı, 1952 yılında İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesini bitirmiştir. Bölge Şefi, müfettiş ve Şube Müdürü olarak orman teşkilatında çalışmıştır. ODTÜ Arazi İşlerinde Mühendislik, İmar ve İskan Bakanlığında Daire Başkanlığı, Bayındırlık Bakanlığı Yapı İşleri Genel Müdürlüğü Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkan Yardımcılığı yapmıştır. Türkiye Ormancılar Cemiyetinde çalışmış ve TMMOB Orman Mühendisleri Odası Genel Sekreterlik görevinde, Birlik Yönetim Kurulu üyeliğinde bulunmuştur. TSE'de Teknik Kurulu ve Yönetim Kurulu Üyeliği ile Ormancılık - Orman Ürünleri Grubu Başkanlığı yapan Öztunalı, Devlet İstatistik Enstitüsü, Sosyal İstatistikler Dairesi Başkanı'dır. Çeşitli dergi ve gazetelerde yayımlanmış yazıları, Bayındırlık Bakanlığınca yayımlanmış küçük kitapları bulunmaktadır. Evlidir ve bir çocuğu vardır.

TSE HAZIRLIK GRUPLARI OLUŞTURULDU VE ÇALIŞMALARINA BAŞLADI

132 sayılı Türk Standardları Enstitüsü kuruluş yasasına göre, Türk Standardları, Hazırlık Grupları ile bunlara bağlı Teknik Komiteler ve Özel Komitelerce hazırlanmaktadır. Genel Kurulca seçilen her hazırlık grubu başkanı, kendi grubunu kurmakta ve genel kurulun onayından geçen yıllık iç programında yer alan standard konularında çalışmaktadır.

Özel standardlar, Milli Savunma Sanayii Hazırlık Grupları 1976 Olağan Genel Kurulu kanalı ile ve Sağlık, İdari Hizmetler Hazırlık Grupları adı geçen genel kurulun yerine geçmek üzere yapılan 3 Ocak 1978 tarihli Olağanüstü Genel Kurul kararıyla kurulmuş olduklarından iptal edilmişlerdir. Çünkü, bu genel kurulların birincisi Danıştay'ca iptal edilmiş, ikincisi için ise gene Danıştay'ca yürütmeyi durdurma kararı verilmiştir.

Organlar Yönetmeliği'nin 37. maddesine Yönetim Kurulu'na tanınan yetki ile Özel Standardlar Hazırlık Grubu, Mevzuat Hazırlık Grubu'na, Milli Savunma Sanayii, Mühendislik Hazırlık Grubu'na; Sağlık ise Laboratuvar Hazırlık Grubu'na bağlı özel komiteler olarak çalışmalarını sürdürmektedirler. İdari Hizmetler Hazırlık Grubu'nun iç programındaki konular ise Mevzuat Hazırlık Grubu'na devredilmiştir.

8 Kasım 1978 tarihinde toplanan TSE Olağanüstü Genel Kurulu'nda Hazırlık Grubu Başkanı, önümüzdeki üç yıllık süre için görevde bulunmak üzere seçilmişlerdir.

20 Kasım 1978 de ise Hazırlık Grupları Başkanları, Yönetim Kurulu Başkanı Kutlu Türker'in başkanlığında diğer Yönetim Kurulu Üyeleriyle bir toplantı yapmışlardır. Toplantıda Hazırlık Gruplarının oluşturulması ve çalışma koşulları görüşülmüştür.

Hazırlık Grupları, 1979 Mayıs ayında yapılacak olan Olağan Genel Kurula kadar 1977 Genel Kurulu'nda kabul edilmiş olan iş programındaki konular üzerinde çalışacaklardır. Bu konular toplam 1196 olup, 161'i revizyondur.

HAZIRLIK GRUPLARINDA GÖREV ALAN ÜYELER

Elektrik Hazırlık Grubu :

Başkan	: Argun Ceyhan	— Elektrik Yüksek Mühendisi
Üyeler	: Zeki Turgay	— Elektrik Yüksek Mühendisi
	Hüseyin Özyayın	— Elektrik Yüksek Mühendisi
	Arsen Diraduryan	— Elektrik Yüksek Mühendisi
	Sinan Saygın	— Elektrik Yüksek Mühendisi
	Kemal Tan	— Elektrik Mühendisi

Elektronik Hazırlık Grubu :

Başkan V. :	Prof. Dr. Kenan Bakın	— Elektronik Yüksek Mühendisi
Üyeler	: Ali Mesut Sokullu	— Elektronik Yüksek Mühendisi
	S. Sami Gürel	— Elektronik Yüksek Mühendisi
	Ulvi Yücel	— Elektronik Yüksek Mühendisi
	Dr. Ömer Asım Saçlı	— Fizik Yü. Mühendisi
	Mustafa Eraslan	— Elektronik Yüksek Mühendisi
	Dr. Mehmet Bayrak	— Elektronik Yüksek Mühendisi
	Alb. Ahmet Eriş	— Elektronik Yüksek Mühendisi

İnşaat Hazırlık Grubu :

Başkan	: Ruşen Doğan	— İnşaat Yüksek Mühendisi
Üyeler	: Coşkun Hısum	— İnşaat Yüksek Mühendisi
	Asum Yeğınobalı	— İnşaat Yüksek Mühendisi
	Ender Arkun	— İnşaat Yüksek Mühendisi
	Turhan Sükan	— İnşaat Yüksek Mühendisi
	Ersan Göksu	— İnşaat Yüksek Mühendisi

Kimya Hazırlık Grubu :

Başkan	: Özden Tolunay	— Kimya Yük. Mühendisi
Başkan V. :	İbrahim Şenyay	— Kimya Yük. Mühendisi
Başkan V. :	Muvaffak Bülbül	— Kimya Yük. Mühendisi
Üyeler	: Dr. Aysel Altıntay	— Kimya Yük. Mühendisi
	Mete Göknel	— Kimya Yük. Mühendisi

Laboratuvar Hazırlık Grubu :

Başkan	: Y. Prof. Dr. Savaş Küçükyavuz	— Kimya Yük. Mühendisi
Üyeler	: Doç. Dr. Yüksel Sarıkaya	— Fizikokimya Yük. Mühendisi
	Y. Prof. Dr. O. Yavuz Ataman	— Kimya Yük. Mühendisi
	Ersin Şen	— Kimya Mühendisi
	Ercan Alparslan	— Kimya Yüksek Mühendisi
	Doç. Dr. Özgen Birgül	— Fizik Mühendisi
	Baykut Aygün	— Kimya Yüksek Mühendisi

Maden Hazırlık Grubu :

Başkan	: Dr. Turan Dünder	— Maden Yüksek Mühendisi
Başkan V. :	Dr. Günhan Paşamehmetoğlu	— Maden Yüksek Mühendisi
Başkan V. :	Dr. Halim Demirel	— Maden Yüksek Mühendisi
Başkan V. :	Enver Ediger	— Maden Yüksek Mühendisi
Üyeler	: Saim Yurdakaç	— Maden Yüksek Mühendisi
	Dr. Naci Bölükbaşı	— Maden Yüksek Mühendisi
	Dr. Ayhan Erler	— Jeolog
	Ömer Ünver	— Maden Yüksek Mühendisi
	Vural Sezer	— Maden Yüksek Mühendisi

Makine Hazırlık Grubu :

Başkan	: Yard. Prof. Macit Karabay	— Makine Yük. Mühendisi
Başkan V. :	Ajlan Ersan	— Makine Yük. Mühendisi
Başkan V. :	Yard. Prof. Ömer Anlağan	— Makine Yük. Mühendisi
Üyeler	: İlhami Çakırca	— Makine Yük. Mühendisi
	Hüseyin Güldür	— Makine Yük. Mühendisi
	Yard. Prof. Ali Durmaz	— Makine Yük. Mühendisi
	Yard. Prof. Rüknettin Oskay	— Makine Yük. Mühendisi

Mamul Gıdalar Hazırlık Grubu :

Başkan	: Mehmet Aydın	— İktisatçı
Başkan V. :	Doç. Dr. Ömer Gürses	— Ziraat Yüksek Mühendisi
Üyeler	: Dr. Turgut Denizel	— Ziraat Yüksek Mühendisi
	Dr. Sevinç Türker	— Vet. Hekim
	Dr. Belma Tönük	— Ziraat Yüksek Mühendisi

Metalurji Hazırlık Grubu :

Başkan	: Dr. Erdoğan Tekin	— Metalurji Yüksek Müh.
Başkan V.	: Yıldırım Öztürk	— Metalurji Mühendisi
Başkan V.	: Dr. Necmi Bilir	— Metalurji Yüksek Mühendisi
Üyeler	: Akın Aran	— Metalurji Yüksek Mühendisi
	Dr. Tuğrul Müftüoğlu	— Metalurji Yüksek Mühendisi

Mevzuat Hazırlık Grubu :

Başkan	: Kutlu Türker	— İdareci
Başkan V.	: Göksan Soner	— İdareci
Üyeler	: Doç. Dr. Metin Kazancı	— Öğretim Üyesi
	Doç. Dr. Oğuz Onaran	— İdareci
	Turgut Alpagut	— Emekli Kurmay Albay

Mühendislik Hizmetleri Hazırlık Grubu :

Başkan	: Dr. Turgut Artun	— Kimyager
Başkan V.	: Doç. Dr. Baki Yaraş	— Kimya Yük. Mühendisi
Üyeler	: Doç. Dr. Kaya Emerk	— Kimya Yük. Mühendisi
	Dr. Tunçtan	
	Baltacıoğlu	— İktisatçı
	A. Turan Tüzemen	— Yük. Mimar - Mühendis
	Sedat Çilingir	— Elektrik Yük. Mühendisi
	Nihat Saydam	— Makina Yük. Mühendisi
	Şükrü Öztürk	— Makine Mühendisi

Ormancılık-Orman Ürünleri Hazırlık Grubu :

Başkan	: İsmet Öztunalı	— Orman Yüksek Mühendisi
Üyeler	: Ziya Günay	— Orman Yüksek Mühendisi
	Ali Osman	
	Hasanbeşoğlu	— Orman Yüksek Mühendisi
	Celâl Çoban	— Orman Yüksek Mühendisi
	Faruk Özden	— Orman Yüksek Mühendisi

Petrokimya Hazırlık Grubu :

Başkan	: Ayşe Ceyhan	— Kimya Yüksek Mühendisi
Başkan V.	: Güngör Uysal	— Kimya Yüksek Mühendisi
Üyeler	: Bilge Ekin	— Kimya Yüksek Mühendisi
	Murşil Tokar	— Kimya Yüksek Mühendisi
	Zeki Aykut	— Kimya Yüksek Mühendisi
	Ali Tıgrel	— Kimya Yüksek Mühendisi
	İsmail Alakoç	— Kimya Yüksek Mühendisi

Petrol Hazırlık Grubu :

Başkan	: Doğu Karaoğuz	— Petrol Yük. Mühendisi
Başkan V.	: Ali Sabit Özen	— Petrol Yük. Mühendisi
Başkan V.	: Mehmet İzgü Berkman	— Kimya Yük. Mühendisi
Üyeler	: Aydoğan Akyüz	— Petrol Yük. Mühendisi
	İlhan Şener	— Petrol Yük. Mühendisi
	Yüksel Fenerci	— Kimyager
	Ayla Akovalı	— Kimya Yük. Mühendisi
	Argun Dağcıoğlu	— Kimya Yük. Mühendisi

Tekstil Hazırlık Grubu :

Başkan	: Ferit Özgirgin	— Tekstil Mühendisi
Başkan V.	: Yılmaz Türkeş	— Tekstil Yüksek Mühendisi
Üyeler	: Alahuttin Tez	— Kimya Yüksek Mühendisi
	Meliha Özgirgin	— Tekstil Yüksek Mühendisi
	Metin Kayaman	— Tekstil Yüksek Mühendisi
	Hüsnü Özuran	— Tekstil Makinaları Uzmanı

Ziraat Hazırlık Grubu :

(Tarım Ürünleri Özel Daimi Komitesi)

Başkan	: Dr. Avni Başdoğan	— Ziraat Yük. Mühendisi
Başkan V.	: Nurettin Madran	— Ziraat Yük. Mühendisi
Üyeler	: Münir Anameriç	— Ziraat Yük. Mühendisi
	Necdet Çınarıılmaz	— Ziraat Yük. Mühendisi
	Zeynep Meftune	
	Emiroğlu	— Ziraat Yük. Mühendisi
	Ender Topuz	— Ziraat Yük. Mühendisi
	Murat Oktar	— Ziraat Yük. Mühendisi
	Nejat Tanay	— İktisatçı
	Ahmet Recep Esen	— Ziraat Yük. Mühendisi

Ziraat Hazırlık Grubu :

(Tarım Aletleri ve Makineleri Özel Daimi Komitesi)

Başkan	: Dr. Avni Başdoğan	— Ziraat Yük. Mühendisi
Başkan V.	: Prof. Dr. Süleyman	
	Kadayıncılar	— Ziraat Yük. Mühendisi
Üyeler	: Prof. Dr. Ercan Tezer	— Ziraat Yük. Mühendisi
	Yılmaz Eren	— Ziraat Yük. Mühendisi
	Nuri Gürkan	— Ziraat Yük. Mühendisi
	Muzaffer Gürel	— Makine Yük. Müh.

31 Türk Standardı Daha Mecburi Yürürlüğe K o n d u

Bakanlar Kurulu 31 Türk Standardının daha mecburi yürürlüğe konmasını kararlaştırmış ve bunlarla ilgili kararname Ekim ve Kasım ayları içinde Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Aşağıda mecburi yürürlüğe konan standartların numara, ad ve yürürlüğe konuş tarihlerini (standartların denetlenmesine başlanacağı tarihler) bulacaksınız.

No.	Standardın Adı	Yürürlük Tarihi	
TS 106	«Çatı Örtüleri ile Rutubet ve Su Yalıtımı için Kömür Katranı Zifti»	13.4.1979	TS 518 «Alkil Sülfat ve Alkil Aril Sülfonat Tipi Sentetik Deterjanlar» 24. 4.1979
TS 306	«Temellerin ve Düşey Yüzeylerin Yalıtılmasında kullanılan Nem Geçirmez ve Su geçirmez Asfalt»	13.4.1979	TS 3112 «PVC Nemli Yer Buvatları (Antigron Buvatları)» 24.10.1979
TS 307	«Zemin Kotu Üstünde ve Altında kalan Yüzeylerde Su Yalıtımı Yapılmasında Kullanılan Bitümlü Harç»	13.4.1979	TS 2268 «Salınım Devrelerinde Kullanılan Kuartz Kristal Birim Koruncukları ve Uc Bağlantıları» 24.10.1979
TS 456	«Borular ve Dirsekler Kurşun (Su Tesisatı İçin)»	13.4.1979	TS 3039 «Alternatif Akım Yüksek Gerilim Kesicileri/Genel Kullanım İçin» . 24.10.1979
TS 663	«Oto ve Yol Makinaları İçin Patinaaj Zincirleri»	13.10.1979	TS 4 «Kazmalar» 24.10.1979
TS 3144	«Kondenstop (Körüklü)»	13.10.1979	TS 30 «Söndürülmemiş ve Söndürülmüş Kireçler (Yapı İçin)» 24.10.1979
TS 3148	«Valfler Küresel - Açıp - Kapama Düzenli»	13.10.1979	TS 326 «Sifonlu Pis Su Boru Tesisatı İçin Lamel Grafitli Dökme Demir» 24. 4.1979
TS 514	«Pompalar (Düşey Milli Türbin)»	24.10.1979	TS 327 «Süzgeçler Pis Su Tesisatı İçin Lamel Grafitli Dökme Demir» 24. 4.1979
TS 42	«Şeftali»	9.11.1978	TS 2035 «Ses Sistemi Aygıtları : Ses Sistemi Yükselteçleri» 24.10.1979
TS 94	«Perçinler»	24. 4.1979	TS 3034 «Amortisörler (Taşıtlarda Kullanılan Direkt Etkili Hidrolik - Teleskopik)» 24.10.1979
TS 147	«Kamalar»	24. 4.1979	TS 2994 «Pamuklu Yatak, Yorgan Çarşafı, Nevresim ve Yastık Kılıfı» 24.10.1979
TS 148	«Kasnaklar V-Kayışları ve Yassı Kayışlar İçin»	24. 4.1979	TS 3065 «Elektrik İç Tesisatında Kullanılan PVC Bükülgen AB-Borular ve Muflar» 24.10.1979
TS 155	«Çiviler»	24. 4.1979	TS 267 «Güç Transformatörleri» 24.10.1980
TS 291	«Taşlama Taşları»	24. 4.1979	TS 325 «Bataryalar/Basınçlı Su Tesisatı İçin» 24. 4.1979
TS 1192	«UHT Yöntemiyle İşlenen Sterilize Süt»	24. 7.1979	TS 3082 Motorin 20.11.1978
TS 11	Boru Bağlantı Parçaları Temper Dökme Demir»	24.10.1979	

ENERJİ KABLOLARI KONUSUNDA ULUSLARARASI STANDARDLAR

Yazan : F. Goedbloed
IEC Teknik Komite Nu : 20
(Elektrik Kablo)ları
Başkanı

Çeviren : Nurşah Günerkan
TSE Elektrik Lab. ve
Kalite Kontrol Müdürü

1729'da bir elektrik yükünün 200 m. kadar bir uzaklığa ulaştırılmasını başaran Stephen Gray, 1809'da düzenli olarak kullanılan ilk telgraf aletinin yapılmasını sağladı. Ancak, ünlü bilim adamı ve araştırmacı Faraday modern elektrik enerji mühendisliğinin temeli kabul edilen elektromanyetik endüksiyon buluşunu 1831'de gerçekleştirdi.

1808'de Davy, iki karbon elektrot arasına seri olarak bağlanan çok sayıda pilin bir elektrik arkı doğuracağını bulmuştur. Başlangıçta, aydınlatma elektriğinin ilk uygulama alanıydı. Sokak aydınlatması için güta-perka (guutta percha) ile yalıtılmış telgraf telleri elektrik ark lambalarına akımiletmekte kullanılıyordu. O zamanlar yetkililer, şehirlerde yer altı iletim sistemleri tesisinden yana idiler ve William Siemens 1877 de Londra da elektrik dağıtımı için bir yeraltı şebekesi önermişti.

Beş yıl sonra, Siemens kardeşler şirketi, Hull şehrinin bir yeraltı sistemiyle aydınlatılmasını tamamlamıştı. Kullanılan «Kablolar», güta-perka ile

yalıtılmış iletkenlerden (damar) oluşan bükülmez demir 6 - inçlik tiplerdi. Ancak, güta-perka 45°C sıcaklıklarda yumuşadığından enerji kabloları yalıtımı için ideal bir malzeme değildi. Bu nedenle; elektrik nitelikleri, balmumu, asfalt ve çeşitli petrol ürünleriyle amprenye edilerek geliştiriler jüt, kenevir ve diğer lifli malzemeler gibi değişik malzemeler kullanılmaya başlandı. Higroskopik olan bu malzemeler düşük dielektrik dayanımlar nedeniyle neme karşı kurşun bir tabaka gerektiriyorlardı, sonuç olarakta düşük işletme gerilimlerinde yüksek akım ve büyük iletken kesitleri gerekli oluyordu. Lastik ise teknolojisi henüz ilk gelişme evreninde olduğundan çok kısıtlı ölçüde kullanılıyordu. 1877'de İsviçre'de Borel'in hidrolik kurşun presi buluşu, tüm kablo yapım kavramını değiştirerek, kabloun üstüne doğrudan ve bükülgen bir kurşun zırhın sarılabilmesini sağladı. Bu teknoloji bugün de kullanılmaya devam etmektedir.

Daha yüksek gerilimlerde yalıtım, 1898'e kadar giderek büyüyen bir sorundu. Bu tarihte, Ferranti'nin balmumu ile emprenye edilmiş kağıt şeritlerden gerçekleştirdiği kablo yalıtımı bir aşama oldu. Gerçekten Ferranti ilk 10 kv'lık «kablo» nun sahibiydi, ancak, bu kablo hala kurşunlanmamış bir demir tübün içine yerleştirilen tüp biçimi iç iletken, 13 mm. kalınlığında kağıt yalıtkan ve tüp biçimi bir dış iletken oluşuyordu. Bu bükülgen olmayan kablo 5 m. lik uzunluklar halinde edilerek satılıyordu.

XIX. yüzyılda elektriğin toplumsal kullanımının yaygınlaşması personel güvenliği ve binalarda yangın olasılığı tehlikelerininde birlikte getirerek sigorta şirketlerinin tesisat için güvenlik ve dayanıklılık kurallarını kaleme almalarına yol açtı. Bu gelişme yalıtım koşullarını yükselterek daha iyi kablo malzemeleri bulma yolundaki araştırmaları canlandırdı.

Genel Kurullar Yolu Açtı

Komisyo'nun ilk kuruluş yıllarında, IEC, elektrik kablo ve kordonlar alanındaki standartlar, Genel Kurullarında tartışılıyordu. Örneğin; IEC Yayın No. 28, Uluslararası Bakır için Direnç Standardı 1913'teki Berlin toplantısı sırasında kabul edilmişti. 1927'deki Bellagio toplantısında ise IEC, emprenye edilmiş kağıtla yalıtılmış kablolar konusunda bir standardlaştırma programını başlattı. Toplumun çok çeşitli kesimleriyle ilişkisi nedeniyle, işletmede kabloların güvenlik koşulları büyük önem taşımaktadır. Bunu gözönüne alan IEC, 1933'de Paris'teki Genel Kurul'da Dr. L. Emanneli'nin başkanlığında Teknik Komite No. 20, Elektrik Kablolarını kurdu ve komitenin sekreteryası işlerini yürütme görevi İngiliz Ulusal Komitesi'nce üstlenildi.

Teknik Komite No. 20'nin ilk toplantısı Ekim 1934'te Prag'da yapılmış ve gerekli yardım CIGRE (Yüksek Gerilim Büyük Elektrik Sistemleri Uluslararası Konferansı) ndan özellikle de yüksek gerilim kablolarına ilişkin CIGRE Çalışma Grubu No. 21 (1927'de CIGRE Çalışma Grubu No. 2 olarak Kurulmuştu) den sağlanmıştı. Bu işbirliği son 50 yıl içinde de temel olarak aynı biçimde sürdü; CIGRE'nin araştırma, deneme ve geliştirme çalışmalarını yaparak hazırladığı deney yöntemleri daha sonra IEC tarafından uluslararası standardlaştırma çalışmasının çıkış noktası olarak kullanılmakta.

Teknik Komite No. 20'nin ilgi alanına giren aşağıdaki konularda uluslararası standartlar hazırlanmaktadır:

- Akım Sınırlarının Hesaplanması
- İletkenlerin Anma Kesitleri
- Kabloların Ateşe Dayanma Özellikleri
- Kablo ve Kordonların Yalıtım ve Zırhları için Deney Yöntemleri
- Kısa Devre Koşullarında Kabloların Durumu ve İşletme Sıcaklıkları
- Korozyona Karşı Korumaya İlişkin Deneyler
- Terminoloji

Alt Komite 20 A, Yüksek Gerilim Kabloları, öncelikle tüm gerilim değerlerindeki emprenye edilmiş malzemeye yalıtılmış kablo ve aksesuarları konusunda ikinci olarak 1 KV. ve üstündeki anma gerilim değerinde katı dielektrik malzeme püskürtülerek yalıtılmış kablolar ve aksesuarları konusunda standartlar hazırlamaktadır. Alt Komite 20 B, Alçak Gerilim Kabloları ise 1 KV'a kadar anma gerilim değerlerinde ve emprenye edilmiş kağıt dışındaki malzemelerle yalıtılmış kablolar ve aksesuarlar konusunda standartlar hazırlamaktadır.

Teknik Komite 20 ve Alt Komiteleri bugüne kadar; halen tüm dünyada elektrik enerji mühendisliğindeki ulusal kuralların temelini oluşturan yirminin üstünde uluslararası standard, rapor ve tavsiye metinleri yayınlamıştır.

Şimdilerde Teknik Komite 20'nin temel uğraşısı iki bölümden oluşacak «Elektrik Kablo, Tel ve Kordonları Yalıtım ve Zırhlarının Deney Yöntemleri» adlı yeni bir yayın hazırlamaktadır. Yayının birinci bölümü genel, 2. bölümü ise özel yöntemleri ele almaktadır.

İleriye dönük olarak ise; süper yüksek gerilim ve büyük jeneratör kablolarının soğutulması, CIGRE Çalışma Grubu No. 21'in üzerinde çalıştığı konulardır. Teknik Komite No. 20, aynı zamanda yalıtım ve zırhlama malzemelerinin normal işletme koşullarında ve yangın koşullarındaki termal davranışları konusu üzerinde de önemle durmaktadır, bu araştırma sonuçlandığında gelecek çalışma evresinin çıkış noktasını oluşturacaktır.

İşletmedeki kabloların arıza koşullarındaki güvenilirlik nitelikleri her geçen yıl tesis edilen şebeke kapasiteleri yükseldikçe artan bir önem kazanmaktadır. Sanayinin artan talebi Uluslararası Standard talebi Teknik Komite 20'nin delegeleri, IEC'nin elektrik dünyasını birbirine bağlamak yolunda yaptığı ismi uygulanabilir ve etkin uluslararası standartlar hazırlayarak sürdürmeye kararlıdır. Bu standartlar; pek çok üye, abone ve üye olmayan ülke tarafından rekabetçi veya karşılıklı yarara dayanan ticaret ilişkilerinin gereklerine göre ulusal düzeyde uyarlanmaktadır.

STANDARD DÜNYAŞINDAN

HABERLER

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER, ISO kağıt boyutlarını uyguluyor

Cenevre'deki Birleşmiş Milletler dairesi, ISO'nun kağıt için bütün belgeler, yazışma ve diğer işleri kapsayan Uluslararası Standardını benimsedi.

Birleşmiş Milletler bürokrasisi, Genel Sekreter Kurt Waldheim'in bir süre önce yayımlanan genelgesi doğrultusunda tümüyle değişecektir. Değişiklik kağıt stoklarının, baskı donanımının ve diğer araç gerecin standarda uygun olanları ile yer değiştirilmesi esasına göre başlatılacaktır.

A - dizileri olarak bilinen ISO ölçümleri, Birleşmiş Milletlerin uzmanlık ünitelerinin birçoğunda geniş ölçüde kullanılmaktaydı.

ÇİN, ISO'ya katılıyor.

Çin Halk Cumhuriyeti, Standardizasyon birliği (CAS), 1 Eylül'de ISO üyesi oldu.

Çin'in, ISO'ya kaydı ile ISO'da standard kuruluşları ile temsil edilen ülke sayısı 86 ya yükselmiştir.

CAS, 29 Haziran tarihinde ISO'ya girişinin onaylanması amacıyla ile Konsey üyesi ülkelere kendini şöyle tanımlamıştı:

Çin Standardizasyon Birliği (CAS) 1973 yılında kurulmuştur.

CAS üyelerini, ülkedeki standardizasyonla ilgili daireler ve araştırma kuruluşları oluşturmaktadır.

Bugün Çin'in, endüstri ve tarım ürünleri ile yapı projelerine

ilişkin ulusal standard sayısı 2000 olup, 1900 ulusal ilaç standardı vardır.

Çin Standardizasyon Birliği (CAS) standardizasyonu, sempozyum, teknik kurslar ve sergilerle yaygınlaştırmaya çalışmaktadır. Ülkenin çeşitli yerlerinde 2000'den fazla sempozyum düzenlemiş, bunlar 1 600 000 kişi tarafından izlenmiştir.

CAS'ın başkanı Mr. Yueh Chihtsien olup, uluslararası ilişkileri Uluslararası Bağlantı Müdürlüğü yürütmektedir.

1979 yılında 47 ISO teknik komitesinde asal üye olamayı planlayan CAS, ISO Genel Sekreteri Mr. O. Siuren tarafından geçtiğimiz günlerde ziyaret edilmiştir.

ISO/TC 34 «TARIMSAL GIDA ÜRÜNLERİ» TEKNİK KOMİTESİ TIFLİS'DE TOPLANDI

Uluslararası Standardizasyon Örgütü (ISO)'nun 34 sayılı «Tarımsal Gıda Ürünleri» Teknik Komitesi'nin Olağan toplantısı 30-31 Ekim 1978 günlerinde Tiflis (SSCB) de yapıldı

TSE'nin asli üye olduğu 34 sayılı Teknik Komite'nin toplantısına 12 ülkeden 27 delege katıldı. Enstitümüz adına toplantıya 34 sayılı Teknik Komiteye bağlı 13 sayılı «Kuru ve Kurutulmuş Meyve ve Sebzeler» Alt Komite Sekreteryası Yöneticisi Berdan Şenel katıldı.

Toplantıda, Teknik Komite'nin sorunları ile çözüm yolları tartışıldı ve sekreteryası tarafından sunulan rapor görüşülerek onaylandı. Ayrıca, Teknik Ko-

mite'nin bünyesinde yer alan 17 Alt Komite'nin raporları görüşüldü ve onaylandı.

Sekreteryalık görevi Enstitümüz tarafından yürütülen 13 sayılı «Kuru ve Kurutulmuş Meyve ve Sebzeler» Alt Komitesi'nin çalışmalarıyla ilgili sekreteryası raporu tartışmasız uygun bulunarak onaylandı. Sözlü ve yazılı olarak sunulan rapor, iş programında bulunan konuların durumlarını ve yapılması gereken Alt Komite toplantısı için önerimizi içermekte idi.

ISO'nun 34 sayılı Tarımsal Gıda Ürünleri Teknik Komitesinin bundan sonraki toplantısı 1980 yılı şubat ayında Hindistan'da yapılacaktır.

C.I.S.P.R.

Radyo Yayın Karışımı Ölçme Düzenlerini ve Ölçme Yöntemlerini Belirliyor

C.I.S.P.R., Radyo Yayın Karışımı Uluslararası Özel Komitesi, aralarında IEC (Uluslararası Elektroteknik Komisyonu)'nun da bulunduğu, dünya çapında pek çok kuruluşu içerir. Komite, kendi alanında uygulanabilecek yani bir dokümanı C.I.S.P.R. Yayın No: 16, Radyo Yayın Karışımı Ölçme Aygıtları ve Ölçme Yöntemlerine ilişkin özellikler adıyla yayınladı. Belirli radyo yayın karışımı ölçme aygıtları ve genel radyo yayın karışımı ölçme yöntemlerini seçme konusunda sağladığı uluslararası düzeyde geçerli bilgilerle, 200 sayfa aşan bu teknik tavsiye yayını; ulusal standard kuruluşları için oldu-

ğu kadar imalatçılar ve araştırma laboratuvarları için de büyük önem taşımaktadır.

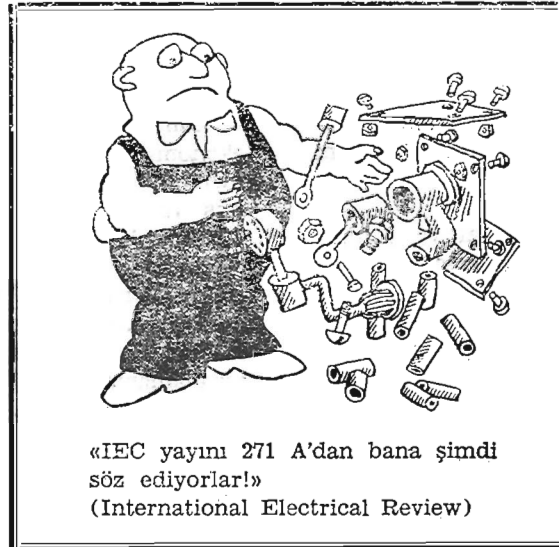
Bu yüzyılın başlarında oluşturulan C.I.S.P.R.'u üzerinde uluslararası anlaşma sağlamak için çalıştığı konular arasında; radyo yayın alanında karışımın koruma, karışım ölçme düzen ve yöntemleri, çeşitli kaynaklarca yaratılan karışımın kısıtları, ses ve televizyon yayını alıcı tesisatın karışıma karşı bağımsızlık koşulları, bu bağımsızlığın ölçülmesi yöntemleri, güvenlik kuralları vardır.

C.I.S.P.R. aşağıdaki kuruluşlardan oluşmaktadır:

- IEC'nin Ulusal Komiteleri
- Elektrik Aletlerinin kabulü için Kurallar Uluslararası Komisyonu, CEE

- Avrupa Yayın Birliği, EBU
- Uluslararası Demiryolları Birliği, UIC
- Uluslararası Toplu Taşıma Birliği, UITP
- Uluslararası Elektrik Enerjisi Üretici ve Bağlıcılığı Birliği, UNIPED

C.I.S.P.R.'nin —eklerle— 23. bu son yayını; radyo yayın karışımı ölçme düzenleri ve genel yöntemler konusunda daha önce yayımlanmış tüm doküman tavsiye yayını, özellik ve raporları içermektedir. Ayrıca, yüksek gerilim aygıtları ve enerji iletim hatlarının yarattığı karışımları ölçme yöntemlerine ilişkin bilgiler de bu yayında yer almaktadır.

Bir karikatüristin IEC yayını 271 A'ya bakışı: 271 A, IEC yayını 271'e (1974) çıkarılmış ilk ektir ve temel terimlerin listesini ve dayanıklılığa ilişkin ölçüm ve tanımları içerir. (IEC Kasım ayı bülteni)

Ülkemizde Standardlaştırma Konusundaki Yasalar Ve Uygulamalar

Arıçtan TÖNÜK
TSE Standard Hazırlama D.
Standardizasyon Şube Müdürü

Belirli ekonomik ve sosyal amaçları olan standardizasyonun hangi düzeyde olursa olsun birbirini izleyen şu üç aşaması vardır :

1. Standardların hazırlanması
2. Standardların uygulanması (Mal ve hizmetlerin, ilgili standartlara göre üretilmesi)
3. Uygulamaların denetlenmesi

Bu aşamaları bir örnekle açıklamamız gerekirse, ambalaj kasalarının boyutlarının saptanması, bu konudaki standardın hazırlanması; bu ölçülere uygun ambalaj kasalarının üretilmesi ve bu kasaların kullanılması, standardın uygulanması; piyasadaki kasaların bu boyutdaki standardına uygun olup olmadığını veya ne ölçüde uyduğunun ortaya konulması çalışmaları ise uygulamanın denetlenmesi anlamına gelir.

Standardların Hazırlanması

Ülkemizde ulusal standardlaştırma çalışmaları bilinçli olarak Cumhuriyet ile birlikte ele alınmaya başlanmıştır. 1923 yılı Şubat ayı içinde İzmir'de toplanan İktisat Kongresi, ekonomik alanda kendimize çeki düzen vermek yoluyla ilk ve çok önemli bir atılım olmuştur. Borsaların çalışmaya başlaması ile bölgesel ticari örf ve adetlerin kendiliğinden oluşturduğu standartlar uygulanmaya başlanmıştır. Dış ticaret işlemlerinde bazı güçlüklerle karşılaşılması sonucu 1928 yılında İstanbul Ticaret ve Sanayi Odası'nın düzenlediği bir toplantıya sunulan raporlarda standartların zorunluluğu belirtilmiş ve bu raporlardan malların standardlaştırılması üzerinde durulmuş, standartların yararları sayılmıştır. Ulusal standardlaştırma çalışmalarında İstanbul Ticaret

ve Sanayi Odası'nın bu öncülüğü o yıllardaki dünya ekonomi bulanımı nedeniyle mallarımızın ihraç edilememesi karşısında önlemler alınmasını zorunlu kılmış ve 1930 yılında Parlemtentonun kabul ettiği 1705 sayılı «Ticarette Tağşişin Men-i ve İhracatın Murakabe ve Korunması Hakkında Kanun» (Ticarette Karışıklığın Önlenmesi ve ihracatın denetimi ve korunması hakkında yasa) ile ulusal standardlarımızın hazırlanması, uygulanmaya konulması ve uygulamanın denetlenmesi konularında Hükümete yetki verilmiştir.

Bu yasaya dayanılarak önce ihraç mallarımızdan başlanarak standartların hazırlanmasına girilmiş, «Norm Murakabe Tüzüğü» adı ile anılan bu standartların uygulanması ve malların ihraç limanlarındaki denetimi ile Ticaret ve Sanayi Odaları görevlendirilmiştir. Bu uygulamanın sonucunda denetimin özellikle ceza hükümlerine ilişkin görülen bazı boşlukların doldurulması amacı ile 1936 yılında 3018 sayılı yasa yürürlüğe konulmuştur.

Hükümet, 1705 sayılı yasa ile kendisine verilen «Standard Hazırlama» yetkisine dayanarak 1960 yılına kadar 20 den fazla standard hazırlanmış ve bunları zorunlu uygulamaya koymuştur. O zamanlar «Norm Murakabe Tüzüğü» adı altında çıkartılan bu standartlar tüzükler halinde düzenlendiklerinden teker teker Danıştay'ın incelemesinden geçiyor ve bu durum gereksiz bazı gecikmelere ve zorluklara neden oluyordu. Oysa, bütün norm murakabe tüzüklerinin denetlemeye ilişkin bölümleri, hemen hemen birbirinin aynı olduğundan her tüzükte ister istemez gereksiz bir takım tekrarlar yer almaktaydı. Bu sa-

kıncaları ortadan kaldırmak amacıyla 1959 yılları sonlarında, tüm standartların uygulama ve denetleme yönünden bağlı olacakları diğer bir deyişle standartların hukuki bölümlerini ortak hükümlerle ortaya koyan «Türk Standartlarının Uygulanması Hakkındaki Tüzük» kabul edilerek uygulamaya konulmuştur. Bundan sonra hazırlanan ulusal standartların tüzükler halinde değil, Bakanlar Kurulu Kararnameleri ile zorunlu uygulamaya konulması ola-nağı doğmuştur.

Bu gelişmeler, standard hazırlama görev ve yetkisinin de el değiştirmesi biçiminde kendini gösteren modern düşünce ve uygulamalara paraleldir. Özellikle İkinci Dünya Davaşı ertesinde tüm batı ülkelerinde olduğu gibi ülkemizde de çok partili demokratik düzene geçildikten sonra standardlaştır-maya, ekonomik kalkınmanın başlıca araçlarından biri olarak gereken önem verilmeye başlamış, standard hazırlama görevinin, bu görev için gerekli tüm olanakları ve ilgili tüm kuruluşların katkılarını bünyesinde toplayan bir kuruma verilmesi öngörülmüş-tür. Standard hazırlama görevi bilim kesimi, hükümet ve özel kesimden oluşan ve tüm ilgililerin katılımıyla kurulan kuruluşlarca ele alınmaya başlan-mıştır. Standard hazırlama görevi bir yasama görevi standard denetim görevi ise bir yürütme görevi olarak ortaya çıkmıştır.

Türk Standartları Enstitüsü, bu düşüncenin eseri olarak 1954 yılında Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği'nin bir ünitesi şeklinde kurulmuş ve 22.11.1960 tarihli 132 sayılı yasa ile de bugünkü kimliğine kavuşarak **Türk Standartlarını hazırlamak** ile görevli kılınmıştır.

Böylelikle, 1705 sayılı yasanın Hükümete tanıdığı yetkilerden **standard hazırlama görevi** 132 sayılı yasa ile özerk bir kamu kuruluşu olan TSE'ye verilmiştir.

Standartların Uygulanması

Türk Standartları Enstitüsü'nün, yayımladığı Türk Standartlarının uygulamaları ihtiyaridir. Bunlardan can ve mal güvenliği, ithalat ve ihracatımızda önemli yeri olan veya geniş bir kullanım alanı olan standartlar ilgili Bakanlığının önerisi ve Bakanlar Kurulu'nun kararından sonra, kararnameler ile mecburi uygulamaya konulmaktadır.

Buradan standartların uygulama yönünden iki gruba ayrıldıkları, kolaylıkla anlaşılmaktadır:

1. İhtiyari Standartlar
2. Mecburi Standartlar

«İhtiyari» deyiimi her ne kadar konunun önemi ile bağdaşmıyor gibi görünmekte ise de, ihtiyari standartları uygulamak suretiyle gerek üreticilerin, gerekse tüketicinin ve alıcıların geniş yararlar sağladıkları gözden uzak tutulmamalıdır.

Pek çok kamu kuruluşumuzun satın almalarında, ihtiyari ve zorunlu ayırımı yapmaksızın «Türk Standartları» na uygunluğu aramaları, TSE ile kendi istekleri sonucu sözleşme yapıp standartlara uygun mal üreten ve bu durumu TSE Markası ile de belgeleyen kuruluşlarımızın çalışmaları, henüz Türk Standardı hazırlanmamış konularda da kabul edilecek kalite faktör ve değerlerine uygun olarak **Kalite Belgesi** alan firmaların faaliyetleri, ihtiyari uygulamaların güzel örnekleridir.

132 sayılı «Türk Standartları Enstitüsü Kuruluş

Yasası» ve buna dayanılarak çıkarılan «TSE Standartlarına Uygunluk Markası» mevzuatı, ihtiyari standartların üretici kuruluşlar tarafından uygulanmasına olanak tanımakta, bu çalışmaları teşvik etmektedir.

Mecburi standartlar daha önce de belirtildiği gibi TSE'nin ve ilgili Bakanlığın önerisi ve Bakanlar Kurulu Kararı ile mecburi uygulanmaya konulmaktadır. Bir standard bu şekilde mecburi uygulamaya konulduğunda tüm ilgililerinin o standarda uymaları yasa gereği olmaktadır.

Zorunlu standard uygulamalarının mevzuat yönünden kaynaklarını 132 ve 1705 sayılı yasalar oluşturmaktadır. 132 sayılı yasanın 1. maddesinde «..... bu standartlar, ihtiyari olup Bakanlar Kurulu Kararı ile mecburi kılınabilir. Bu standardın mecburi kılınabilmesi için «Türk Standardı» olması şarttır» ve 1705 sayılı yasanın da yine 1. maddesinde «..... menşeleri nebati, hayvani, madeni bilumum mev'ad ile bunların mim mamulü veya mamullerini veya hut bunların terkibinden husule gelen mev'addın ihrazına, imaline, tethirine, muayyen sınıf ve nev'ilere tefrikine, ambalajlarına, sarflarına alım ve satım ve nakli ile muhafazaların ve bu hususlarda tabii olacakları usul ve şartlara ve bu gibi Mev'ad için hususi veya milli muayyen alamet ve izahat istimali mecburiyetine müteallik tetbirler almaya, hükümet mezundur...» 2. maddesinde de «Birinci madde mucibinde hükümet tarafından tesbit olunup usulü veçhile ilan edilen vasıf ve şartlara uygun olmayan mev'addın satış ve ihracı men olunabilir» şeklinde getirilmiş bulunan hükümler standartların zorunlu uygulamaları için hukuki dayanak oluşturmaktadır.

Standard Uygulamalarının Denetlenmesi

Denetlenme, bilindiği gibi yapılan bir uygulamanın sonuçlarının uygulama ile ilgili olarak konmuş bulunan kurallara uyup uymadığının ya da hangi ölçüde uyduğunu ortaya koyan bir çalışmadır.

Standartlara uygunluğun denetlenmesi de üretilen mal ve hizmetlerin standartlarında gösterilen kurallara uygunluk derecesini ortaya koyar.

Standard denetlenmesini de tıpkı uygulamaya koyma gibi ihtiyari ve mecburi standartlar açısından ele almak gerekir.

İhtiyari standartların denetimi, bunları uygulamaya koyan kuruluşlar tarafından yapılır. Örneğin, herhangi bir standarda göre mal alacağını açıklayan ve bunu hazırladığı şartnamede belirtilen bir kurumun söz konusu malı teslim alırken yaptırdığı muayene ve deneyler TSE Markası uygulamaları sırasında Türk Standartları Enstitüsü'nün yaptığı denetlemeler bu kategori içinde sayılabilir.

Mecburi denetlemeler, yasal bir görev ve yetkinin yerine getirilmesidir.

Ülkemizde mecburi standard denetlemesine yetki veren mevzuat bu konu ile ilgili yasa ve tüzüklerden meydana gelmektedir.

a. Yasalar

Zorunlu standartların denetimine yetki veren yasaların başında daha öncede sözünü ettiğimiz 1705 sayılı yasa gelmektedir. 1705 sayılı yasa bu konuda Hükümete kesin yetki tanımakta, bu yetkinin hangi şekil ve şartlarda kullanılabileceğini de ayrıntılı olarak belirtmektedir. Örneğin denetlenecek mallardan örnek alınabileceği denetlemenin malla-

rın üretildikleri, işlendikleri, depo edildikleri, satıldıkları yerlerde veya ihraç ya da ithal olundukları limanlarda çalışma saatleri içinde yapılabileceği, denetlemelerde raporlar düzenlenebileceği, bunun bir örneğinin ilgiliye verileceği, tersine davrananlar hakkında tutanaklar tutulabileceği ve bunun bir örneğinin 48 saat içinde ilgiliye bildirileceği gibi.

1705 sayılı yasaya ek olarak çıkartılan 3018 sayılı yasanın getirdiği yeniliklerden en önemlisi İhracatçı Birliklerinin kurulması olmuştur. Adı geçen yasanın 7. maddesi, gerekli gördüğü yerlerde belirli malların ihracı ile uğraşan izin belgeli tüccarların birlikler kurmasını emretme yetkisini vermektedir. Aynı zamanda ruhsatnameli tüccarların bölgelerindeki birliklere üye olabilecekleri de belirtilmiş ve bu birliklerin kuruluş ve idari kontrolleri ile diğer işlerine ilişkin hükümlerine de yer vermiştir.

22.11.1960 tarihli ve 132 sayılı «Türk Standardları Enstitüsü Kuruluş Yasası» Türkiye'de standardizasyon uygulamasına esas olan yasaların üçüncüsüdür. Yasanın 1. maddesi «Her türlü madde ve mamuller ile usul ve hizmet standardlarını yapmak amacıyla «Türk Standardları Enstitüsü Kurulmuştur», Enstitü tüzel kişiliği olan ve özel hukuk hükümlerine göre idare edilen bir kamu kurumu olup, alâmeti farikası (TSE) dir. Yalnız TSE tarafından kabul edilen standardlar Türk Standardı adını alır. Bu standardlar ihtiyari olup Bakanlar Kurulu kararı ile mecburi kılınabilir» denilmektedir. Bir standardın mecburi kılınabilmesi için «Türk Standardı» olması gerekir.

Hükümet denetleme yetkisini bakanlıklar aracılığı ile kullanmaktadır. Hangi Bakanlığın, hangi denetlemeyi yapabileceğine cevap bulabilmek için bakanlıkların kuruluş ve görevlerini belirten yasalarına bakmak gerekir.

Bazı bakanlıkların standard denetimi yapma görev ve yetkisi yer almış; bazılarında ise bu konuda işbirliği, teşvik çalışmaları gibi kesin bir yetki vermekten uzak anlatımlar kullanılmıştır. Bazı bakanlıkların yasalarında konu hiç ele alınmamış bazı bakanlıkların ise henüz kuruluş ve teşkilat yasaları çıkmamıştır.

Bugün kendi kuruluş hükümlerine göre, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı sanayi ürünlerinin yurt içindeki, Ticaret Bakanlığı tüm ihraç maddelerinin ihracatı sırasında ve diğer bakanlık ve kuruluşların çalışma alanları dışında kalan iç ticaret konularında; Orman Bakanlığı orman ürünlerinin yurt içindeki; Gümrük ve Tekel Bakanlığı da ithal olunan malla-

rın ithalleri sırasında standard denetimlerini yapmaya yetkili bulunmaktadır.

İmar ve İskan Bakanlığı bu konuda ilgili bakanlıklarla işbirliği yapmakla görevlidir. Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu'nun ve Gıda maddeleri tüzüğü'nün uygulayacağı; Gıda-Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile yaptığı bir protokol gereğince mecburi uygulamaya konulan Gıda maddeleri standardının iç piyasa denetimleri ile görevli bulunmaktadır.

TS 500 «Betonarme Yapıların Hesap ve Yapım Kuralları» standardı iç piyasada mecburi yürürlüğe konmuş uygulama ve denetim görevi Bayındırlık Bakanlığı'na verilmiştir.

b. Tüzükler

«Tüzük Standardlarının Uygulanması Hakkındaki Tüzük» Bakanlar Kurulunca zorunlu uygulanmaya konan Türk Standardları'nın görevli bakanlıklarca denetlenme esaslarını çok ayrıntılı bir biçimde ele almaktadır. İlk olarak 1959 yılında yayımlanan bu tüzük 1967 de bazı değişikliklere uğramış, bu arada ihraçta ve ithalata denetlenme hükümleri getirilmiştir.

1705 sayılı yasaya göre 1930-1959 yılları arasında çıkarılmış bulunan «Norm Murakabe Tüzükleri» nin sayısı pek çoğunun yerine 1960'dan sonra Türk Standardları geçtiğinden çok azalmıştır. Geri kalanlar da yerlerine TSE'nin hazırladığı standardlar çıktıkça yürürlükten kalkacaktır.

Sonuç olarak kısaca şunlar söylenebilir :

Bugün, ulusal standardlarımızı, Türk Standardları Enstitüsü hazırlamakta, bunları mecburi uygulamaya Hükümet koymakta, uygulamalarının denetimi de yine hükümet tarafından yürütülmektedir. Bugün için 575 Türk Standardı Bakanlar Kurulu kararı ile mecburi uygulamaya konulmuş bulunmaktadır.

Hazırlama ve uygulamaya koyma aşamalarında gerek yürürlükteki yasalar gerekse organizasyon açısından önemli bir eksiklik olduğu söylenemez. Ancak denetleme yönünden aynı şeyleri söylemek olanaksızdır. Dilediğimiz, denetleme konusundaki mevzuat, organizasyon ve kadro eksikliklerinin ivedilikle giderilmesi ve denetlemelerden ekonomimiz yararına daha olumlu sonuçlar alınmaya başlanmasıdır.

**Türk
kablo
sanayii'nde
üstünlüğü
tartışılmıyan
marka**

ALTIN KABLO

FVV-n
NAV
NV
NVV
YVV
0,6/1kV

kablolar

GARANTİLİDİR

ALTIN KABLO SANAYİİ A.Ş.
Bankalar Cad. Şair Eşref Sok. No. 7 Beyaz Han
Karaköy - İstanbul Tel. 44 33 30 - 49 59 29
FABRİKA: Rami, Kışla Cad. 10/1 İstanbul Tel. 76 19 18

Yonca Matbaası Tel : 18 97 56 Ankara